

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Štev. 25

Ptuj, 26. junija 1921

III. letnik

Našim naročnikom!

Med letošnjimi naročniki je dosti takih, ki dolgujejo naročnino še za leto 1919 in 1920. Prosimo, da nam pošljejo obenem z naročnino za letos tudi zapadlo naročnino, ki znaša za leto 1919 15 K in lansko leto 30 K.

Upravništvo.

Socijalnodemokratski shod.

Preteklo nedeljo je socijalnodemokratska stranka priredila protestni shod zoper zavlačevanje potrditve ptujskega župana. Kot govornik je nastopil poslanec Bernot, ki je demagoško napadal radikalno-demokratsko vlado, ker noče potrditi najnovejšega socijalnega demokrata g. Lozinška za ptujskega župana. Stvarne razloge, ki temeljijo na zakonu, je previdno zamolčal ter jih je skušal osmešiti kot prazne izgovore, „katere je pes na repu prinesel.“ Govoril je o kapitalizmu, ki je zakrivil svetovno vojno, pozabil pa je povedati, da so nemški socijalni demokrati složno z nemškimi meščanskimi strankami l. 1914. odobraval vojno napoved in dovolili vse kredite za vojno. Povedal je, da si delavci na Dunaju morajo kupovati drage kekse za hrano, zamolčal pa je, da socijalnodemokratska vlada v Nemški Avstriji ni znala in ni mogla ali ni hotela odpraviti delavske bede. Hodil je po Dunaju in ni videl, da v Pratru jahajo in se vozijo hčere socijalnodemokratskih voditeljev, kjer so se prej vozile nadvojvodinje. Pobijal je narodni program narodnih socijalcev in je hvalil mednarodno pravičnost socijalne demokracije, ni pa vedel povedati, da bi se pod avstrijsko vlado socijalni demokrati potegovali za pravice ptujskih Slovencev, kakor se zdaj „jugoslovanski“ socijalni demokrati trudijo za nadvlado ptujskih nemških kapitalistov. Rekel je, da je lump, kdor je zatajil svojo slovensko narodnost in se izdajal za Nemca, na koncu pa se je čudil, da so naši somišljeniki glasovali proti prvi točki predlagane resolucije. Povedal je logično resnico, da so narodnosocijalni odborniki v Ptujju z oddajo praznih glasovnic pri ožji volitvi dokumentirali, da želijo Lozinška za župana. Hudoval se je nad nezavednostjo organiziranih sodrugov, katerih da je 150 v Ptujju, a niti vsi na shod ne pridejo. S tem je tudi priznal, da je socijalnodemokratska lista v Ptujju dobila tretjino svojih glasov od volilcev, ki niso socialni demokrati. Predsednik shoda g. Šegula je protestiral, da so se na neko „sejo“ v zadevi vojašnic poleg novoizvoljenih mestnih odbornikov vabili tudi člani dosedanega sosveta, dasiravno se mu je že na dotičnem sestanku pojasnilo, kar je stalo tudi na vabilih, da je to bil le informativen razgovor v svrhu, da bivši sosvetniki informirajo nove odbornike o celi zadevi. — Shod je dokazal, da je prav lahko udrihati po vladi! Teško pa je voditi državo v splošno zadovoljnost. Tega tudi edino zveličavna socijalnodemokratska stranka v Nemški Avstriji ni zmogla.

Zaprisega županov ptujskega okraja dne 21. junija 1921.

Vodja okrajnega glavarstva v Ptujju je v torek zbral novo izvoljene župane ptujskega okraja ter jih s temi besedami zaobljubil:

„Izredna prilika Vas je zbrala v tako obilnem številu kot predstavitelje občin ptujskega okraja in njegovega prebivalstva. Povabil sem Vas, da Vam poverim oficijelno vodstvo občinskih poslov s slovesno zaobljubo. Prvič nastopate kot zastopniki prebivalstva, ki vas je na podlagi novega volilnega reda izvolilo v občinsko starešinstvo.

Novi volilni red uveljavlja prvokrat načelo splošne in enake volilne pravice za volitve v občinska zastopstva. Z veliko bojznijo so gledali nekateri na izid volitev po teh načelih, ki so našla v zadnjih letih dostop v vse moderno urejene države. Če je izid volitev ponekod spravil na površje ljudi, ki dosedaj v občinskem gospodarstvu niso imeli odločujoče besede, ne vidim v tem dejstvu samem še nobenega nevarnega presenečenja in vsak pameten, mirno misleč občan bo prišel do zaključka, da je le prav, ako se pritegnejo brezizjemno vsi sloji k sodelovanju v javnem življenju, torej tudi v občinski upravi; seveda pod pogojem, da imajo sposobnost in voljo posvetiti se javnim poslom z vso resnostjo in stvarnostjo. V obče se torej ni bati, da bodo vsled splošne in enake volilne pravice nastale spremembe v sestavi občinskih odborov povzročile kako nevarno preustrojitev gospodarstva v onih občinah, kjer se je do sedaj gospodarilo po gospodarskih načelih, kjer se je uradovalo pravično in delovalo z upoštevanjem socijalnih potreb ter ščitilo slabjšega pred močnejšim. V tem pogledu pa moramo priznati, da bo treba po nekod izboljšanja, kar splošnosti ne bo prinašalo škode, temveč le koristi, ker bo povzdignilo zadovoljstvo. Vsi oni pa, ki so prišli v občino s kakimi preobratnimi idejami ali pa ki imajo sposobnost le za kričanje in kritikovanje, se bodo prav skoro ugnali, ko bodo spoznali, kako velika je razlika med pozitivnim delom in samimi besedami. Tako se bo v teku časa izčistilo to, kar ni zrelo za javno delovanje in ostalo bo zdravo jedro, iz katerega se bo izcimil napredek in razmah v občinskem gospodarstvu.

Če vam spregovorim danes to besedo, storim to radi tega, ker vem, da so občinske volitve ponekod povzročile precej razburjenja in to se še danes ni poleglo. Volitve so se vršile v znamenju boja posameznih političnih strank. Ni bilo sicer potrebno, da se je prenesel politični boj tudi v občino, ker ima občinsko zastopstvo funkcije ali zgolj uradnega ali pa gospodarskega značaja. Če pa se je to zgodilo ob priliki volitev, ni to nobena nesreča, ampak znamenje, da se naš narod začne zanimati za javno življenje, da stremi po politični zrelosti. Politične stranke so hotele porabiti priliko, da preskusijo svojo moč. Ta preskušnja je z dovršenimi volitvami končana, sedaj pa pride delo! Tu bi vas prosil, da pozabite na vsa nasprotstva, ki so jih povzročile volitve in se združite vsi brezizjemno in brez ozira na pripadnost strank k složnemu

delovanju, da tako opravičite zaupanje, katero so vam izkazali vaši volilci. Imejte pred očmi dobrobit občanov, cele občine in ne pozabljajte na interese, katere varovati ste dolžni napram državi!

Katere naloge imajo občinska zastopstva? Še veljavni občinski red razlikuje posle lastnega in posle prenesenega delokroga in zopet med delokrogom občinskega starešinstva in delokrogom občinskega odbora.

V lastni delokrog občine spadajo vse one zadeve, glede katerih odločuje občina, vpoštevaje obstoječe zakone in predpise, samostojno po prosti odločitvi, ker se tičejo občinskih interesov v ožjem smislu. To so takozvane avtonomne zadeve občine, kakor uprava občinskega premoženja, skrb za neoviran in varen promet, vzdrževanje obč. cest in drugih naprav, zlasti tudi skrb za varnost v občini itd.

(Nadaljevanje sledi.)

„Jugoslovenska Matica“

Naša največja obrambna organizacija „Jugoslovenska Matica“ je imela v nedeljo, dne 29. maja svoj občni zbor, ki je bil številno obiskan od delegatov iz vse Slovenije in ki je ponovno utrdil ljubezen za brate tam preko.

Rodoljubi vseh strank so se ta dan sešli k skupnemu delu in velika ljubezen do naših najbednejših jih je združila v visokem cilju. Zato pa je bil tudi potek zbora sijajen in veličastna manifestacija naše narodne misli.

Občni zbor je otvoril predsednik „Jugoslovenske Matice“ g. dr. Vladimir Ravnihar. Prisrčno je pozdravil vse navzoče in se toplo zahvalil vsem, ki so pomagali „Jugoslovski Matici“ pri njenem požrtvovalnem in potrebnem delu. V daljšem in bleščečem govoru je nato pojasnil kulturne naloge Jugoslovenske Matice in njen pomen. Z viharnim odobravanjem so vzprejeli zborovalci njegov lepi in srce povzdigujoči govor.

Tajniško poročilo je nato podal tajnik g. Mahkota. Jugoslovenska Matica šteje v Sloveniji 53 podružnic z nad 12000 člani. Dalje se pripravlja ustanovitev 28 novih podružnic, da bo skoraj vsa Slovenija organizirana v okrilju „Jugoslovenske Matice.“ Vse delo v Sloveniji vodi pokrajinski zbor, ki voli iz svoje srede pokrajinski odbor kot svoj izvršilen organ. Centrala se nahaja v Beogradu. V Zagrebu, Osjeku, Splitu, Sarajevu in Mostarju pa so glavne podružnice. Poleg podružnic, ki so steber Matičnega delovanja, je znatno pomagalo Jugoslovski Matici učiteljstvo, ki je izvelo med ljudskošolsko mladino par nad vse uspešnih zbirk, tako ob veliki noči akcijo pirhov, ki je dala 125.000 K. Tajnik omenja nadalje ostalo delo „Jugoslovenske Matice“, ki je jasno pokazalo, da je „Jugoslovenska Matica“ mati neodrešenih. Iz blagajniškega poročila posnemamo, da je imela „Jugoslovenska Matica“ do 1. maja nad 1 milijon kron dohodkov, od katerih je plodonosno uporabila pol milijona kron. Z glasnim odobravanjem so sprejeli zborovalci obe pozitivni poročili.

Sledile so na to volitve pokrajinskega